

Zandwinning **A**

Rond Naarden is zandwinning gecombineerd met gebieds-
verlaging rond de stad. De landerijen om de stad konden hierdoor
bij oorlogsdreiging onder water worden gezet. Rijke Amsterdamse
kooplieden ontdekten dankzij de zandwinning de charme van het
Gooi. Na de ontginning lieten ze boerderijen bouwen waar ze voor
zichzelf gastenkamers inrichtten. De lommerrijke omgeving beviel
zo goed, dat ze in het Gooi al snel klassieke buitenplaatsen van
internationale allure aanlegden. De kooplieden gebruikten de
zanderijvaarten om van hun landgoederen naar de stad te reizen.

Waterhuishouding

De voorlopers van het huidige waterschap zorgden met vereende
krachten voor het juiste waterpeil in vaarten, kanalen en polders;
voor droge voeten en hielden de scheepvaart op gang. Daarvoor
is vanaf de vijftiende eeuw een fijnmazig netwerk aangelegd van
sluizen, gemalen, vaarten, watermolens en inlaten. Inlaten zijn
pijpen in een dijk waardoor water in een polder kan worden
gebracht. De belangrijkste taak van het waterschap was de zorg
voor stevige dijken en krachtige sluizen (zoals de Grootte Zeesluis
in Muiden). Die beschermden het achterland tegen
overstromingen. De oude zeedijken zijn als robuuste waterkering
nog altijd bestand tegen buitendijkse waterdruk, (sterke)
stroming, golfslag en kruierend ijs.

Oostbeer Naarden **B**

De Hollandse Waterlinie bood gedurende enkele eeuwen
bescherming in tijden van oorlog. De Oostbeer en Westbeer
Naarden zijn onderdeel van de Hollandse Waterlinie. Deze
versterkte dammen met sluis konden het achterland onder
water zetten, zodat Naarden een vrijwel onneembare vesting
werd. Naarden is de best bewaard gebleven vestingstad van
ons land. De verdedigingswerken zijn in opdracht van
stadhouder Willem III tussen 1675 en 1685 aangelegd.

Een dijk van een dijk

Een zeedijk bestaat uit een 'grondlichaam' van zand en een
deklaag van klei. Daarop ligt een biezenmat met stortsteen en
basalt. De brede 'dijkvoet' aan de landzijde voorkomt dat
kwelwater direct achter de dijk omhoog komt. Zo blijven de
dijken stabiel. Vóór 1500 werden zeedijken gebouwd van
zeeklei en (bouw)afval. Midden vijftiende eeuw kreeg de dijk
een beschoeiing van houten palen. De paalworm, die het hout
aantastte, maakte daar in de achttiende eeuw een einde aan.
Sindsdien gebruiken dijkbouwers stenen.

Vogels kijken

Tussen half april en half augustus brengen de scholekster, Kievit,
tureluur en soms ook enkele grutto's in polders hun jongen
groot. In het grasland vinden ze genoeg wormen, larven en
insecten om hun jongen te voeden. Hoog gras biedt ook enige
bescherming tegen roofvogels zoals de buizerd en havik en
een veelvraat als de blauwe reiger. De aalscholvers die u
misschien ziet overvliegen, gaan op zoek naar een maaltje vis
in het Gooimeer en IJmeer en de sloten, vaarten en kanalen
van het Gooi. In het nabijgelegen Naardermeer broedt een
kolonie van deze indrukwekkende viseters.

Waterschap
Amstel, Gooi en Vecht

Een unieke ervaring,
wandelen over de dijk!
Houd uw oren en
ogen open voor
audiofragmenten,
roterende informatie-
panelen en rubbings.

AMSTERDAM – HUIZEN

Het Waterkeringpad
bestaat uit acht trajecten
tussen Amsterdam en Huizen.